

(Fortsættelse 48):

HVERDAGENS RUTINER

Firmaet Husejernes Abonnement havde frokoststue i et baglokale, der delvis også fungerede som lager- og redskabsrum. Rummet virkede trist med sine skidengule vægge og vissengrønne farver på træværket. På reolerne lå stabler af ubrugte kontorartikler og nye kontorpapirer, så som brevpapirer, fakturaer, følgesedler mm., og desuden var nogle af hylderne fyldt op med ringbind med kopier af breve, regninger og bilag, alt sammen fra tidligere år. Langs den ene væg var der en gammel, emaljeret køkkenvask, og koldtvandshanen - den eneste, der var - hørte heller ikke til de nyeste af slagsen. I forlængelse af køkkenvasken var der et smalt køkkenbord og her stod et enkelt gasapparat til at koge kaffevandet eller te vandet på. Foran køkkenvasken var der et tofags vindue, som oplyste lokalet på solfyldte dage i sommermånederne.

Det var i reglen kontordamen, der bryggede kaffen på en Madam Blå-kaffekande med høj tragt, mens de, der foretrak te, selv måtte lave denne ved hjælp af teblade og tesi. Selv spiste hun frokost sammen med den mandlige kontorassistent, og de havde hver deres bestemte pladser ved det spisebord, der stod midt i lokalet. Ovenover bordet hang en simpel lampeskærm med en halvsøvnig pære, som var eneste lyskilde på mørke dage og i den mørke årstid. Frokosten blev altså holdt af personalet to og to, og varede i reglen en halv time og om eftermiddagen var der en kaffepause på et kvarter, hvis arbejdet ellers tillod det. Fuldmægtigen og kassereren spiste kl.11-11,30, kontordamen og kontoristen kl. 11.30-12 og piccoloen fra kl.12-12,30. Det var nemlig kutyme, fik jeg at vide, at piccoloen spiste for sig selv, og altid efter at de andre havde holdt frokost, og når det i øvrigt passede ind i mine arbejdsopgaver. Den første dag gik med at blive sat ind i, hvor de forskellige ting, der brugtes på kontoret, var placeret og skulle placeres, for det var blandt andet piccoloens opgave at se til, at der aldrig manglede de nødvendige papirer og skriveredskaber på de øvrige ansattes skriveborde, ligesom piccoloen skulle sørge for at tømme papirkurvene hver aften lige før eller lige efter lukketid.

FORBEREDELSE TIL KONFIRMATION

Min næste arbejdsdag var en tirsdag, og da skulle jeg jo til præst, og derfor måtte jeg straks fra arbejdsdagens start gøre fuldmægtigen opmærksom på, at jeg denne dag blev nødt til at skulle have fri fra kl. halv to til ca. halvfire, for at jeg kunne nå frem og tilbage i god tid. "Det er noget ubejlignet noget, at du sådan skal have fri midt i arbejdstiden!" surmulede han. "Du skal vide, at det ikke er med min gode vilje, at du har fået lov til det! Men siden det åbenbart ikke kan være anderledes, må du sørge for at gå præcis kl. halv to, ikke et minut før, og være tilbage senest kl. halvfire. Det kan jo ikke tage dig så lang tid at

cykle frem og tilbage mellem Niels Ebbesensvej og Kapelvej!”, skyndte han sig at tilføje endnu mere gnavent.

Det blev ikke nogen behagelig dag for mig, for af bar nervøsitet for eventuelt at komme for sent til den første dag hos præsten, kiggede jeg ustandselig på mit armbåndsur og lyttede efter, om det nu også gik. Desuden kiggede jeg med mellemrum op på det gammeldags pendulur, der hang i kontoret, for at sikre mig at begge ure stemte. Det ur var tilsyneladende fuldstændig ligeglad med tidens gang, for det fortsatte uanfægtet med at tikke sine evindelige tik-tak, som det må have gjort siden det blev lavet. Men jeg følte det som om uret også var imod mig og med vilje gik langsommere end sædvanligt. Jeg vidste jo, at fuldmægtigen hængte sig i bagateller, om ikke for andet, så for at genere mig mest muligt. De andre på kontoret syntes ikke at lægge mærke til fuldmægtigens noget særegne behandling af mig, eller også lod de bare som ingenting, fordi de ikke ville lægge sig ud med ham, som de vidste, havde magt til at gøre dem livet surt eller til at fyre dem, hvis det passede ham. De tre kontorister, der var ansat i firmaet, var naturligvis ikke i fagforening, for sådan noget socialistisk pjat ville hverken chefen eller fuldmægtigen vide af.

På fotoet ses Kapelvejs udmunding i Rantzausgade. Bygningerne i forgrunden er stort set de samme som i 1943, men nyt i gadebilledet er i hvert fald skiltene med ensrettet trafik og de parkerede biler, samt den muslimsk klædte mand, der står på fortovet til venstre. Bag det høje træ lidt nede ad gaden lå dengang Kapelvejs Skole og Blågårds Gymnasium, men bygninger ligger der dog endnu, men tjener som ungdomsklub. Nede for enden af gaden og omtrent overfor den nyere lyserøde ejendom helt i baggrunden af billedet, lå og ligger stadig Hellig Kors Kirke og Hans Tavsenegade, hvor menighedshuset var beliggende og hvor vi gik til konfirmationsforberedelse. – Foto: © juli 2012 Harry Rasmussen.

Imidlertid blev klokken halv to, og jeg gjorde mig klar til at ville gå ud ad døren, da fuldmægtigen nærmest hvædede: "Klokken er kun et minut i halv, så bliv siddende på din plads!" Blodet steg mig til hovedet af vrede og forbitrelse over denne mands åbenlyse chikane mod mig.

Utroligt nok, viste hr. Vrisse sig aldrig på noget tidspunkt af de få uger, jeg arbejdede i firmaet, venligt stemt imod mig. På slaget halv rejste jeg mig fra min plads og skyndte mig ud ad bagdøren, for at hente min cykel og spurte den ca. et kvarter lange tur ind til Hellig Kors Kirkes menighedshus i Hans Tavsensgade.

Konfirmationsforberedelsen foregik i menighedshuset bag ved kirken, og præsten viste sig for så vidt at være venlig nok, men han krævede at vi skulle høre om Jesu liv og lære, og især at vi skulle lære trosbekendelsen udenad. Det fandt jeg sådan set interessant nok i sig selv, men det skulle man ikke give udtryk for over for de andre på holdet, for de så skævt til én, som interesserede sig for "det hellige". Efter at timen hos præsten var slut omkring kl. 15, cyklede jeg tilbage til firmaet og genoptog det forefaldende arbejde indtil lukketid kl. 17,30.

INKASSO-TURENE

I øvrigt viste det sig i praksis, at piccoloen, i dette tilfælde altså min ringhed, måtte holde frokost på varierende tidspunkter så godt som hver eneste dag, i al fald i den tid, jeg var ansat i firmaet. Det hang sammen med, at det var en af piccoloens pligter at cykle omkring i forskellige bydele til firmaets mange abonnementskunder og præsentere disse for regninger og kræve penge ind for udført blikkenslagerarbejde eller levering af forskellige apparater og lignende. Til dette formål var piccoloen forsynet med en sort inkassotaske, som hang i en rem over skulderen. Tasken indeholdt foruden regningerne også byttepenge, som piccoloen i øvrigt måtte kvittere for ved udleveringen fra kassereren, og det var også over for denne, at der skulle aflægges regnskab ved hjemkomsten. Cyklen, som blev benyttet til transporten rundt til de forskellige bydele, tilhørte firmaet, og havde en lodret metalplade fastspændt under stangen og mellem forreste og bageste stelrør. På pladen stod der, så vidt jeg erindrer: "Husejernes Abonnement A/S, Niels Ebbesensvej 21" samt firmaets telefonnummer, som jeg ikke længere kan huske.

På dette foto, som er taget ud for Husejernes Abonnements bygning, ses Niels Ebbesensvej i retning mod H.C. Ørstedesvej. Det var denne vej jeg ankom til stedet om morgenen og forlod om aftenen, lige som det var herfra at mine inkassoture rundt i den nordlige del af byen foregik. Se beskrivelsen af disse i hovedteksten. – Foto: © juli 2012 Harry Rasmussen.

Til VVS-firmaets faste kunder hørte bl.a. en del damefrisørsaloner, og abonnementsordningen, der var en slags forsikring, dækkede almindeligvis reparationer af frisørsalonernes vandhaner, vaskekommer, afløbsrør, gasvandvarmere og lignende installationer, der sorterede under blikkenslagerfaget. Men der var også saloner som kunder, der ikke var tilsluttet abonnementsordningen og som derfor måtte betale kontant, når de blev præsenteret for regningen for udført arbejde eller levering af f.eks. gasapparater og lignende.

Det var mit indtryk, at mange af kunderne benyttede sig flittigt af firmaets blikkenslagere, men når regningen bagefter blev præsenteret, var der ofte sure og tvære miner og kritik af det udførte arbejde. Og hvem gik det ud over? Jo, såmænd "sendebudet", lille mig, der kom for at opkræve penge for regningen! Det var ikke sjældent, at jeg fik den besked af en gnaven eller ligefrem vred damefrisørinde, at reparationen var elendigt udført og regningen ublu. Vedkommende tænkte sjældent på, at det jo ikke var noget, jeg i realiteten havde med at gøre og slet heller ikke kunne gøre noget ved.

Men retfærdigvis bør det dog siges, at det lejlighedsvis kunne hænde, at en enkelt eller et par af de kære frisørinder viste sig fra en venlig side og med bekymret, moderlig mine sagde til mig, at det måtte være et trist job, sådan at skulle cykle omkring i al slags vejr og kræve penge ind! Men heldigvis var jeg for

klog til at hoppe på den limpind, selvom jeg godt nok havde meget ondt af mig selv, så derfor svarede jeg i reglen, at det ikke var noget at snakke om, for jeg holdt af at komme ud i luften og se steder af byen, som jeg ikke kendte særlig godt i forvejen. Dette var faktisk sandhed, om end med visse modifikationer, for den virkelige grund var, at jeg gerne ville væk fra hr. Vrisse og den ubehagelige stemning på kontoret. Men som en sidegevinst lærte jeg naturligvis de bykvarterer at kende, som jeg i embedes medfør var nødt til at cykle rundt til og i.

Herover til venstre ses Niels Ebbesens Hus, som lå og ligger i nr. 29 på gadens østlige side. Det var dengang som nu en imponerende bygning. På fotoet til højre ses den bygning på H.C. Ørstedesvej nr. 48, hvor Ethel Lous' Danseinstitut havde til huse på førstesalen og hvor min mor i mange år var danselærerinde. Det førstnævnte sted passerede jeg altid, når jeg cyklede ud på mine inkassature. Det andet sted kørte jeg forbi dagligt på min vej til og fra arbejdet. – Fotos: © juli 2012 Harry Rasmussen.

Det var også et plus ved inkassatorturene, at især de kvindelige moderligt bekymrede kunder ikke så sjældent gav mig ganske pæne drikkepenge, en krone eller mere, og det var jeg naturligvis glad for, for dels var en krone mange penge dengang og dels behøvede jeg ikke at fortælle mor om disse penge, for hun kunne jo ikke vide, at jobbet gav drikkepenge. På den måde havde jeg ind imellem lidt lomme penge til biografture eller anden fornøjelse, og så havde jeg råd til at betale for mine to mindre heldige kammerater, Jørgen og Jørn, og spendere en biografbillet og en gang isanretning eller lignende på dem før eller efter biografturen.

(Fortsættes i afsnit 49)